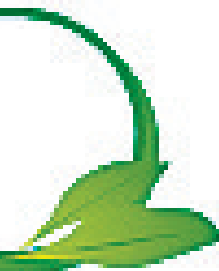

Boux Vunz Ndeu Nauhyied

□ Cwnz Yezmingz sij / Vangz Gyanghmyauz hoiz 岑叶明 著 / 王江苗 译

Daxboh cungj siengj ok saekdi goengrengz couh sou ndaej laidaih, gou ngamq hag rox gaem dawh, de couh iugouz gou hag sij saw. Gou youq mboengq dinj ndeu hag mbouj ndaej geijlai, de hix mbouj siengj son gou baenzlai dwgrengz, youh muengh gou lienh ndei, couh heuh gou fanfoek causij diuz coh swhgeij. Lienh bae lienh dauq seiz gou dingqnyi singriu、sing bid heuh、sing ma raeuq rog ranzgaeuq ciuyinx gou dangqmaz, roxnyinh simnyap、mbwqmbat, cihsaw hix sij hix mbit. Daxboh heiqhwnj foegfoeg, bik gou sij engq lai. Gou gag rox deuz mbouj gvaq mbaw ceij dangqnaj neix, couh youq gwnz ceij luenh sij luenh veh: Aen’ aen fuenggek cungj ndaej yawj baenz aen seiqgyaiq daegbied ndeu, roxnaeuz daj diuz mingzcuh swhgeij ietraez diuzsienq mbitmbetmbet dangbaenz lohsienq aen gungmaez, seiqhenz giz–hoengq cix ndaej veh ok dozsiengq doengh–yiengh……Veh sat le mbaw ceij luenhlablab nyungqnyatnyat, lumj dieghoenxcienq yaekaeu baetseuq, mizseiz deng sik bae dauqungz cau mbaw ndeu, mizseiz deng ndaq saek donq. Daxboh muengh ndwi, gou lienh haujlai cihsaw hix sij mbouj baenz, dauqfanj yied daeuj yied lau sij saw, lienzdaemh daengz seizneix, gaem bit sij saw couh lumj deng duzmoeb haeb baenzneix hojsouh, dingj mbouj ndaej yaek euj gonj bit raek bae.

Ndwenngoenz hoengqhangq raezrangh, mbwq–mbwtmbwt, ndaej youq gij doenghyiengh iqet mizok gak cungj gak yiengh siengifap moq. Daxbuz binghnaek gvaqlaeng, mbouj ndaej gag gwn gag youq, daxboh liz mbouj ndaej aen mbanj, dajgoeng mbouj ndaej, gaiq doj mbouj ndaej, cienz gwn cienz yungh cungj mbouj miz. Ranz gou miz di reihnaz, youh ndaem duh ranz wnq, danghnaeuz daxboh mbouj sai cienz youq gwnz daiz doj, cengqgengz ndaej ciengxbak. Seiqlenz ranzlaeuz aen dem aen guh hwnjdaeuj, laeng gou lij youq ranz ngvax, dak haeux cij ndaej ciq laeuzdingj ranz vunz.

Mbwn oemwtwt, haeuxgok、haeuxyangz、duh–doem cungj lau deng fwn, rwed baez ndeu couh ok ngaz, ok ngaz couh mbouj ndaej gwn dem lo. Daxboh mbouj hawj gou guh hong reih hong naz, cij hawj gou yawj mbwn. Gij hong neix mbouj fukcab, aeu seizseiz haeujsim gwnz mbwn seiqlenz baenzlawz bienq, miz fwj hix gaej simvueng, lauhei q dwg gij fwj iq hwk vunz, caj daengz dujfwj okdaeuj engq lai, danghnaeuz dwg daengx mbwn fwj laepyaenz couh aeu sikhaek sou, fwj iq couh youzcaih de gvaqbae. Miz cungj fwj ndeu cei q yaeh vunz, dwg fwj iq, hoeng mbouj na, ndaej dai q daeuj “fwj diuq fwn”, caemhcai q baeyiengq mbouj dingh, mizseiz sohsob bae, mizseiz cienjvan bae, mizseiz haeux sou ndaej dingzlai heux gvaqbae lo, mizseiz mbouj siengj sou youh deng rwed dumz lo, caen hawj gou gvauejdot. Caeklai q haujlai seiz aenmbwn gvengqyauyau, fwjhau mbinmiegmieg mbouj haih vunz, gou dingj daengngoenz ronghgywg coegda, sawq caeuq gyoengqde gangigoj, cam gyoengqde daj gizlawz daeuj youh yaek bae gizlawz, hix caeuq gyoengqde gangj gij saeh simnyap gou, naeuz gou baenzlawz naemj baenzlawz yawj gak cungj vunz caeuq saeh, naeuz gou muengh daengzcog baenzlawz yiengh. Ngeixnaemj ndaej gaij mbwq, gou cungj caeuq de gangcumcum, gig mizyinx, bouxwnq cungj mbouj rox.

Cibngeih bi bihaenx, gou manzgyangq daemx–

父亲总想着付出一点心思就有很多回报，我刚学会拿筷子，他就要求我学写字。我短时间难学会太多，他也不想太费力教，又想要我练好，便让我反复抄写自己的名字。在反反复复中我听到老房子外飘荡着充满诱惑的欢笑声、蝉鸣声、狗叫声，感到厌烦，感到厌恶，字越写越歪。父亲便大发雷霆，强迫我写更多。我自知逃不出眼前这张纸，便在上面展开想象：每个方格都可以看成一个独特的世界，或从自己的名字延伸出歪歪扭扭的线条作为迷宫的路线，周边空白的区域则可以画出具体的图像……完事后的纸张一片狼藉，像等待打扫的战场，有时能撕开重抄一张，有时挨一顿骂。父亲没能如愿，我练了很多字也不能写好，反而越来越害怕写字，持续至今，用笔写字像被蚂蚁咬一样难受，恨不得把笔折断。

日子空旷漫长，百无聊赖，能在很多细微的事物里生出纷繁的灵感。奶奶大病一场后，生活无法自理，父亲离不开村子，打不了工，赌瘾难戒，生活陷入困境。我家有些田地，又种些别人的，如果父亲不把收成放上赌桌，勉强能糊口。周边的楼房陆续崛起，我家还住着瓦房，晒稻谷时只能借别人家的楼顶。

天气闷热，稻谷、玉米、花生都怕雨，淋一下得发芽，发了芽做不成粮食。父亲不让我下地干活，只让我看天。这个任务不复杂，需要随时注意四周天空的动静，有云也不能慌，可能是吓人的碎云，得等到云层显露更多，要是满天乌云就得马上收，小碎云就随它过去。有种云最具迷惑性，是碎云，但又厚重，能带来“云吊雨”，且轨迹不定，有时直直走，有时拐弯走，有时谷物收了大半绕走了，有时不想收又被淋了，十分令人头疼。好在大多时候晴空万里，无害的白云飘来荡去，我忍着刺眼的日光，尝试和它们说话，问它们从哪里来又要去往哪里，也跟他们说我的烦心事，说我对各种人和事的理解和看法，说我对未来的愿景。想象是慰藉无聊的解药，我总是与它们叽叽喳喳，十分有趣，别人不得而知。

十二岁那年，我的顽劣达到峰值，和许多人在国庆假期翻墙进学校，烧厨房，往锅里拉屎撒尿，撬开办公室，抛撒试卷，还想着要把学校炸掉。过后不知经过了复杂的筹谋还是自发的共识，总是被孤立的我成了替罪羊，老师不是不怀疑一个人怎么能造出那么大的破坏，可能也只想找一个替罪羊，或者出气筒。老师把我关进厨房殴打，强迫我跪在教室后面听了几天的课，再罚我冲厕所扫地一个学期。老师深知最残酷的惩罚是孤立，他不允许其他人对我表现亲近，更别说帮助。当然，也没有人想要帮助我，他们大多幸灾乐祸，在我扫过的地方丢碎纸屑，憋着屎在我冲过厕所后才拉出来，以此为生活的大乐趣。

我为此颓废过一段时间，像条掉进粪坑没人打捞的土野狗。为了应对逐渐绝望的生活，在放学后空荡的教室里、厕所里，在回家路上看日落的黄昏，在许多无人的情景里，我构思出那些并不存在的玩伴，与他们交谈、玩乐。他们性格各异，善良或凶恶，胆大或怯弱，忠实地陪伴我熬过了许多漫漫长夜。

三

终于可以离开村子读初中了，别人能去到学校再买新的生活用品，我要从家里带去，旧的水桶、旧的碗筷、旧的蚊帐、旧的被子……都是旧的，只有心情是新鲜的。从横岭圩坐大巴，大巴也是新奇的，我目不转睛望着窗外，途中路过房屋散落的村庄，一块块玉米地、水稻田、树林，和我成长的村子没有什么不同，却又完全不同。尽管只有十多公里，但对我而言也是一次远行。

学校位于城乡接合部，离市区四五公里，出了校门就是国道。国道好直好宽，我从未见过这么宽的路，路边的房子也有五六层高，比村子里整齐齐多了。周末跟同学们去市区玩，第一次进城，不知道怎么坐公交车，又羞于问路，便磨磨蹭蹭排后面，看别人怎么投钱，怎么找座位坐，怎么告诉司机要下车。

daej bae, caeuq bang vunz ndeu youq Cietgozging cuengqgyaj fan ciengz haeuj ndaw hagdangz, coemh ranzdajcawj, oknyouh okhaex roengz ndaw rek bae, geuh bangunhsiz, vanq mbaw sigenj, lij siengj yaek caq aen hagdangz dem. Gvaqlaeng mbouj rox dwg gyoengqde maeuzsuenq roxnaeuz dwg caez nyinhrox doxdoengz, gou boux cungj deng golaeb neix baenz boux cietcoih, lauxsae mbouj dwg mbouj ngeizvaeq gag boux vunz ndeu baenzlawz gauj ok vaihsaeh baenzneix lai, lauhei q cij yaek ra ok boux cietcoih ndeu, roxnaeuz yaek okhei q. Lauxsae gyaeng gou haeuj ndaw ranzdajcawj bae moeb gou, bik gou gvih youq baihlaeng gyausiz dingq geij ngoenz goq, lij fad gou cung diengzhaex baet ranz aen haggeiz ndeu. Lauxsae rox fad vunz cei q haenq couh dwg golaeb de, de mbouj hawj bouxwnq caeuq gou ndei, engq mbouj dwen bangcoh gou. Dangyienz, hix mbouj miz vunz siengj bang gou, gyoengqde dingzlai dwg bemx gou, youq benqdieg gou baet seuq haenx vut cei q soi q, mbaet haex caj gou cungdongj diengzhaex seuq le menh ok, aeu doengh gijneix dangbaenz gij yinxdaeuz ndwenngoenz.

Gou vihneix simduix mboengq ndeu, lumj duz nyaenma ndaw ndoeng doek roengz ndaw cingjhaex bae mbouj miz vunz lau hwnjdaeuj. Yaek gvaq cungj saedceij muengh mbouj raen ngoenzlaeng, youq ndaw gyausiz、ndaw diengzhaex hoengqhangq, youq gwnz roen ma ranz yawj ranzfuemx daengngoenz yaek doekcong, youq seiz mbouj miz vunz, gou gag ngeix doengzdaih mbouj dwg caen miz haenx, caeuq gyoengqde gangigoj、guhcaemz. Gyoengqde boux mbouj doengz boux, simndei roxnaeuz yakrwix, mbeilaux roxnaeuz mbeisiuj, mizsim buenx gou gvaq doengh hwnz raezrangh hojsouh haenx.

Sam

Dauqdae j ndaej deuzok mbanjranz doeg cuh–cungh lo, bouxwnq ndaej bae daengz hagdangz cij cawx doxgai q ngoenznaengz yungh, gou cix daj ranz dai q bae, doengjraemx gaeuq、dawh gaeuq、riep gaeuq……Yienghyiengh cungj dwg huq gaeuq, cij miz simcingz dwg singisien moqsak. Youq Hawndoivang naengh cidabah, cidabah hix dwg geizheih moqsak, gou da mbouj yaep muenghyawj rog cueng, gwnz roen ginggvaq aen mbanj giz miz saek aen ranz, baenz gai q baenz gai q reih haeuxyangz、nazraemx、ndoengfaex, caeuq aen mbanj gou majhung haenx ca mbouj geijlai, hoeng hix mbouj doxdoengz liux. Yienznaeuz ngamq miz cib lai goengleix, hoeng doi q gou daeuj gangj hix dwg bae gizgyae youzangq baez ndeu.

Hagdangz youq giz singz mbanj doxciep, liz hawsingz sei q haj goengleix, ok dou hagdangz couh dwg roenguek. Roenguek youh soh youh gvangq, gou ciuhvunz caengz raen gvaq diuz roen baenz gvangq, doengh aen ranz henz roen hix miz haj roek caengz laeuz sang, bei j ndaw mbanj caezcingj lai lo. Ngoenzsinghiz caeuq doengzhag bae ndaw singz youz, baez dai h’it haeuj singz, mbouj rox baenzlawz naengh cigunghgyauh, cam vunz youh launyaeng, couh ngaiznged baiz youq baihlaeng, yawj bouxwnq baenzlawz douz cienz, baenzlawz ra dieгнаengh, yaek roengz ci baenzlawz lwnh bouxhaici nyi.

(2)